

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ГРАМАТИЧНІ ЧИТАННЯ – XI
Матеріали Міжнародної
науково-теоретичної конференції
13-14 травня 2021 року

Вінниця
ТВОРИ
2021

УДК 81'36(06)

Г 76

Редакційна колегія: Анатолій Загнітко, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (науковий редактор); Алла Архангельська, доктор філологічних наук, професор; Олена Важеніна, кандидат філологічних наук; Катерина Городенська, доктор філологічних наук, професор; Василь Грещук, доктор філологічних наук, професор; Ілля Данилюк, кандидат філологічних наук, доцент; Наталія Дарчук, доктор філологічних наук, професор; Людмила Коваль, доктор філологічних наук, доцент; Елла Кравченко, доктор філологічних наук, доцент; Жанна Краснобаєва-Чорна, доктор філологічних наук, професор; Марія Конюшкевич, доктор філологічних наук, професор; Тетяна Космеда, доктор філологічних наук, професор; Анатолій Мойсієнко, доктор філологічних наук, професор; Людмила Попович, доктор філологічних наук, професор; Ганна Ситар, доктор філологічних наук, доцент (заступник наукового редактора); Володимир Широков, доктор технічних наук, професор, академік НАН України; Марина Притолок, лаборант (відповідальний секретар).

Затверджено до друку Вченою радою Донецького національного університету імені Василя Стуса (протокол № 13 від 26 березня 2021 р.).

Г 76 Граматичні читання – XI: Матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції 13–14 травня 2021 року / Донецький нац. ун-т імені Василя Стуса; наук. ред. А. П. Загнітко. – Вінниця: ТОВ «Твори», 2021. – 296 с.

Розглянуто актуальні проблеми морфологічних і синтаксичних категорій, встановлено особливості семантики фразеологічних і лексичних одиниць, висвітлено напрями та методи прикладних лінгвістичних досліджень, з'ясовано напрями комунікативного аналізу мовних одиниць.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів-філологів.

ISBN 978-966-949-807-6

УДК 81'36(06)

© Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2021

© Автори матеріалів, 2021

ISBN 978-966-949-807-6

© ТОВ «Твори», 2021

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ СИНТАКСИСУ І
МОРФОЛОГІЇ

Виноградова Екатерина	<i>Вокруг да около</i> : о месте наречных предлогов в грамматике	8
Вільчинська Тетяна	Частка як засіб вираження модальності в художньому тексті	14
Гандзюк Олександра	Специфіка плюсквамперфекта і його репрезентція в романі Агатангела Кримського «Андрій Лаговський»	21
Городенська Катерина	Словотвірна структура прикметників на -ічний / -ичний у традиційних та новітніх координатах української дериватології	25
Домрачева Ірина	Спонукальні конструкції в мовленні Василя Стуса	32
Загнітко Анатолій	Силові поля граматичної семантики: сучасні студії	37
Ковтун Оксана	Проблема метамови контрастивної граматики	46
Колібаба Лариса	Основні морфологічні зміни в новому «Українському правописі» і сучасна мовна практика професійної спільноти	53
Куньч Зоряна	Вплив індивідуально-авторських чинників на дотримання норм позиційного чергування голосних і приголосних звуків	60
Масицька Тетяна	Класифікація формально-синтаксичних залежностей у структурі синтаксичних одиниць	63
Sapun Kostiantyn	The importance of grammar in written spatial speech on tourist topics in a pandemic condition	66
Фурса Валентина	Синтаксичні норми дієслівного керування в словниках української мови	70

РОЗДІЛ II. ФУНКЦІЙНА СЕМАНТИКА ЛЕКСИЧНИХ І ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

Важеніна Олена	Заголовкотвірна функція фразеопаремій у химерному дискурсі	77
Зоріна Юлія	Система кольоропозначень в українській фразеології	81
Клименко Наталя	Дослідження полісемії назв одягу східностепових говірок донеччини	88
Космеда Тетяна	Майстерність Лесі Українки в моделюванні аксіологічних смислів у її епістолярній спадщині (до 150-річчя від дня народження поетеси)	92
Кучинська Олександра, Ткачук Марина Митько Неля	Семантичні єдності повнозначних слів у ролі присудка двоскладного речення (на матеріалі поезій Ліни Костенко) Лінгвостилістичні функції хронологічно маркованої лексики у творах Б. Лепкого	98 103
Стрюк Наталя	Вербалізація концепту КИЇВ в українській лінгвокультурі (на матеріалі написів на одязі)	106
Сулима Олеся	Процесуальні дієслова та їхній текстотвірний потенціал у дескриптивному тексті	112
Юзвікевич Пшемислав	Епоніми в мікології (про походження латинських, українських і польських офіційних назв макроскопічних грибів)	116

РОЗДІЛ III. ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА: НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Harbera Iryna	Theoretical and methodological fundamentals of linguoconflictology as a field of applied linguistics	127
Дарчук Наталя	Комп'ютерна параметризація в Корпусі української мови	130

Другаш Валерія, Робейко Валентина, Сажок Микола	Моделювання намірів користувача в усному діалозі між людиною та мобільним роботом	132
Krasnobaieva- Chorna Zhanna, Zaiets' Vitalina	Quantitative Methods in Applied Linguistics: Formation of Linguistic Competence of the Modern Acquirer of Higher Education	136
Романюк Юлія	Граматичний чи тлумачний? Пояснювальний словник українських дієслів	143
Роптанов Ігор, Кучерук Володимир, Кучерук Марина	Застосування елементів нечіткої логіки в етимології: теоретичне обґрунтування та алгоритм застосування	147
Ситар Ганна, Адамусік Каріна	Електронний словник термінів конструкторської граматики: досвід створення	153
Шиллова Оксана	К проблематике использования корпусов в лингвистических исследованиях: что следует иметь в виду лингвисту-гуманитария, приступающему к работе с корпусом	159

РОЗДІЛ IV. ЕТНОЛІНГВІСТИКА, МІЖКУЛЬТУРНА ЛІНГВІСТИКА, ЛІНГВОАКСІОЛОГІЯ ТА ЛІНГВОПЕРСОНОЛОГІЯ

Барановська Лідія	Типологія помилок студентів при вивченні польської мови	166
Козлова Тетяна, Авраменко Олена	Запозичення з мов банту в мультикультурному англомовному просторі Південної Африки	169
Козловська Дар'я	Протооніми власних назв поетичних текстів збірки Василя Стуса «Час творчості»	171
Кравченко Елла	Історико-культурні імена у поезії Василя Стуса (матеріали до «Словника власних імен поетичних текстів Василя Стуса»)	175

Олексенко Олена	Морфологічні одиниці в поезії Миколи Вінграновського	180
Островська Людмила	Урбаноніми міста Миколаєва як репрезентанти національно-історичного культурного коду	185
Папіш Віталія	Лінгвоперсона Лесі Українки у фокусі психоакцентуації: принципи аналізу	191
Полежаєв Юрій	Аразеологія з автохтонним компонентом в австралійському варіанті англійської мови	196
Поповський Анатолій, Хмель-Дунай Галина	Литовські антропоніми як кодовий чинник етнічної автентичності з погляду історії литовсько-українських контактів	198
Романченко Алла	Тропеїчна система метеодискурсу Наталки Діденко	209

РОЗДІЛ V. КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА

Абрамова Євгенія	Бізнес-комплімент як надійний інструмент проведення переговорів	214
Антонюк Олена	Комунікативні невдачі та робота з їх усунення (на прикладі занять з ділової української мови)	217
Арешенкова-Левченко Олександра	Вокативні конструкції як специфічний комунікатив рекламного повідомлення	221
Navgyliuk Olena	Nazwy zawodów i zajmowanych stanowisk w polskich inskrypcjach nagrobnych z katolickich cmentarzy podola XIX– początku XX	225
Дудник Оксана	Застосування відеоматеріалів на початковому етапі вивчення української мови як іноземної	231
Knarczyk Patryk	Wpływ czynników technologiczno-społecznych na system leksykalny polszczyzny: fake-news, post prawda, deepfake	235
Коваль Людмила	Зумовленість мовних конфліктогенів і комунікативних тактик розмовно-побутового конфліктного дискурсу	243

Морозова Ірина, Пожарицька Олена	суб'єктивними чинниками Мовленнєва поведінка екстра- та інтровертів у романі та відеогрі	246
Репушевська Ірина	Соціопсихологічна зумовленість використання структурно- непредикатних реплік у жіночому романі (діахронічний аналіз)	251
Рогова Марина	Мовні особливості програм кандидата у Президенти України А. С. Гриценка (на матеріалі виборів Президента України 2010 і 2014 років)	254
Сазонова Ярослава	Прагматичний потенціал екзофоричного вживання особових займенників у текстах на суспільно чутливу тематику	260
Серебрянська Ірина	Від еталону краси й гармонії до екологічної загрози: концептосфера «природа» в мові соціальних мереж	263
Ситар Ганна, Віннічук Єлизавета	Аналіз мовного наповнення політичних листівок: на матеріалі місцевих виборів 2020 року	267
Степаненко Ольга	Основні принципи побудови і розвитку сюжету англomовного детективного роману	272
Цапенко Тетяна-Єлизавета	Лінгвальні особливості англomовних дітей дошкільного віку	276
Чадюк Марія	Специфіка дієслів-маркерів пресупозицій	279
Шаповалова Наталія	Актуальні аспекти юрислінгвістики в контексті курсу «Ділова українська мова»	283

РОЗДІЛ VI. ІСТОРІЯ МОВИ

Оленяк Мар'яна	До питання граматизації давньо- англійського маркера порівняння <i>gelic</i>	287
----------------	---	-----

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ		290
------------------------------	--	-----

Ганна Ситар, Єлизавета Віннічук
(*м. Вінниця*)

АНАЛІЗ МОВНОГО НАПОВНЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ЛИСТІВОК: НА МАТЕРІАЛІ МІСЦЕВИХ ВИБОРІВ 2020 РОКУ

Сучасна наука дає багато інтерпретацій політичної комунікації, визначає особливу важливість інформаційних обмінів для розвитку політичних процесів в суспільстві. Протягом майже 30 років незалежності України політична комунікація в нашій країні пройшла довгий шлях, але зі зміною форм, складників і засобів головна мета залишалася незмінною – політична агітація. Вона може бути наповнена різним змістом і має різні вияви. Політична листівка є одним із них і, разом з іншими видами агітації, розглядається в сучасній політичній лінгвістиці. Це зацікавлення пов'язане з усе більшим залученням соціуму в політичні процеси й відповідно з підвищеною увагою науковців до комунікації в політичній сфері.

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що в сучасному суспільстві політична реклама є не лише засобом впливу на електорат, іноді її роль у просуванні політичних кандидатів може перевищувати позитивні якості або можливості самого кандидата. Політична агітація – невід'ємний складник виборчого процесу, завданням якого є переконати виборця віддати голоси за ту чи іншу партію або кандидата. З цією метою використовується реклама, що відбиває сутність політичної платформи певних політичних сил, налаштовує виборців на їхню підтримку через логічну аргументацію або через зображення позитивних наслідків такого вибору, формує певне уявлення про плани й характер цих політичних сил, створює в масовій свідомості бажану психологічну установку перед виборчим процесом.

З огляду на всі перераховані процеси як пріоритетні завдання в наш час можна визначити аналіз наявних у наших реаліях підходів до політичної агітації, детальний розгляд мовного наповнення зразків різних політичних жанрів, у тому числі й політичних листівок. **Метою цього дослідження** є аналіз мовних особливостей політичних листівок на матеріалі місцевих виборів 2020 року в місті Вінниця. Матеріалом дослідження стали 11 листівок кандидатів у мери Вінниці та 20 – у депутати міської ради.

За О. Д. Кривоносовим, «Листівка – це комбінований PR-текст, що містить інформацію про базисний суб'єкт політичних комунікацій (партії, руху або персони), що служить цілям позиціонування,

збільшення або відбудови публіцитного капіталу цього суб'єкта PR» [5, с. 27]. Провідною рисою політичної листівки визначають злободенність змісту [8, с. 56].

Політичні листівки вважають одним із найбільш мобільних жанрів політичної реклами агітаційно-політичного або інформаційного характеру, їх поділяють на два типи за перевагою вербальної або невербальної інформації (текстові й візуальні відповідно) [4]. Листівки з переважанням тексту зазвичай не підходять для розклеювання та передаються зацікавленим людям на вулиці або розповсюджуються через поштові скриньки. Винятки становлять листівки-звернення, які наклеюються лише в місцях, де людина знаходиться на одному місці хоча б кілька хвилин і потенційно встигає ознайомитися зі змістом (зупинки громадського транспорту, кіоски тощо) [4, с. 98]. Візуальні листівки призначені для розклеювання та можуть мати різний формат, який залежить від передбачуваної відстані між людиною і листівкою. Для обох типів листівок типовим розміром є А4, але зустрічаються – формату А3, які звичайно складають удвічі [1, с. 7].

За нашими спостереженнями, найпоширенішими на виборах 2020 року в місті Вінниця були листівки-буклети, з обов'язковим зображенням кандидата на титульній сторінці й переважанням тексту.

Мовні засоби й візуальний складник політичної реклами впливають не тільки на свідомість, але й на підсвідомість реципієнта. Наприклад, як вияв невербальної інформації в листівках часто зустрічається зображення виборчого бюлетеня, де дані інших кандидатів розмиті, наче неважливі, а серед них виділяється лише номер, партія й ім'я потрібного з уже відданим голосом та інструкцією, як це зробити. Такий спосіб подання сприяє не лише запам'ятовуванню інформації про кандидата, але й формує установку проголосувати саме за нього.

Дієвими є й мовні засоби різних рівнів: фонетичного, лексичного, морфологічного й синтаксичного.

1. Сугестивну функцію фонетичного рівня мови реалізовано через такі засоби [2, с. 12]:

– алітерації: *Європейський мер. Обери своє європейське майбутнє* (Сергій Кудлаєнко); *Мій підхід – патріотизм, прозорість, порядність, професіоналізм!* (Ярослав Калетюк);

– асонанси: *Єдина можлива альтернатива* (Сергій Кудлаєнко); *Дива не обіцяю, але гарантую* (Ярослав Калетюк).

2. На лексичному рівні привертає увагу передусім оцінна лексика. У передвиборчих листівках, що реалізують стратегію презентації, оцінка свого кандидата або партії завжди позитивна [6, с.

260]. До засобів оцінного типу належать абстрактні лексеми на позначення загальнолюдських цінностей: *Я завжди відповідаю за те, що роблю і ніколи не перекладаю відповідальність на інших* (Юрій Коробкін); *Рідній Вінниці – добробут, порядок і процвітання!* (Ярослав Калетюк).

Цілком закономірно високу частоту в текстах розглянутих політичних листівок має лексема *Вінниця*, яку вживають з метою об'єднати виборців під керівництвом певного кандидата, сприяти їхній ідентифікації як вінничан, не просто мешканців одного міста, а людей з однією конкретною метою – щасливе майбутнє Вінниці: *Не дай їм розтоптати європейське майбутнє Вінниці! Ваш кандидат у мери Вінниці. Європейський мер. Обери своє європейське майбутнє 25 жовтня!* (Сергій Кудлаєнко); *Захищати інтереси Вінниці і кожного вінничанина!* (Михайло Паньків); *Рідній Вінниці – добробут, порядок і процвітання! Ми – вінничани, сильні духом!* (Ярослав Калетюк); *Нова мер Вінниці* (Олександра Устинова); *Люблю Вінницю і хочу, щоб вона розвивалася* (Роман Муха); *Вінниця може бути набагато кращою* (Юрій Коробкін).

У проаналізованих листівках також зафіксовано вживання універсальних квантифікаторів або лексем, що їх замінюють (*єдиний* у значенні *один*): *Знайти Кудлаєнка у бюлетені просто, як два + два. Єдина можлива альтернатива* (Сергій Кудлаєнко); *Єдина реальна опозиція!* (Сергій Смотрич); *Єдина альтернатива непрофесійній владі!* (Сергій Смотрич).

3. Особливості морфологічного наповнення листівок пов'язані з частиномовним вираженням засобів впливу. Найчастотнішими в нашому дослідженні виявилися іменники, на другому місці за популярністю – дієслова й займенники, далі – прикметники, числівники, частки, прислівники. Висока частота репрезентації іменників й займенників свідчить про те, що кандидати обережно ставляться до виборців, без прямого тиску. Є акцент на ідеали та мету політичної кампанії: *Захищати інтереси Вінниці і кожного вінничанина!* (Михайло Паньків); *Єдина реальна опозиція!* (Сергій Смотрич), а також спроби створити довірчі відносини, пов'язати себе, власні цілі з виборцем: *Ваша людина в обласній раді* (Ігор Івасюк, Михайло Паньків, Андрій Піжевський – команда «Української стратегії Гройсмана»); *Доступний мер* (Сергій Кудлаєнко). Помічене вживання займенника *ти* (замість офіційного *Ви*) як вияв близькості з виборцем, що допомагає позитивному сприйняттю повідомлення, меншому знеособленню того, з ким кандидат «веде діалог»: *Обери*

своє європейське майбутнє 25 жовтня! (Сергій Кудлаєнко); *Буде так, як вирішиши ти!* (Михайло Ганчук, Роман Муха).

Числівники використано в листівках як засіб привернення уваги до номера кандидата в бюлетені або дати проведення виборів: *Обери своє європейське майбутнє 25 жовтня!* (Сергій Кудлаєнко); *Ярослав Калетюк – 02 у виборчих списках* (Ярослав Калетюк).

4. На синтаксичному рівні зафіксовано такі засоби впливу [3, с. 126]:

– імперативні односкладні речення (присудками виступають дієслова у формі наказового способу): *Приєднуйтесь до нас! Прийдіть і проголосуйте!!!* (Олег Цебровський); *Не дай їм розтоптати європейське майбутнє Вінниці!* (Сергій Кудлаєнко);

– односкладні дієслівні речення, що окреслюють мету кандидата: *Я іду перемагати! Дива не обіцяю, але гарантую реальні справи та особисту відповідальність!* (Ярослав Калетюк); *Дам бій розкраданню бюджету!* (В'ячеслав Узелков); *Захищати інтереси Вінниці і кожного вінничанина!* (Ігор Івасюк, Михайло Паньків – представники партії «Українська стратегія Гройсмана»);

– еліпсис, що забезпечує емоційність повідомлення й акцентує на ключових словах: *Рідній Вінниці – добробут, порядок і процвітання! Мій підхід – патріотизм, прозорість, порядність, професіоналізм!* (Ярослав Калетюк);

– питальні риторичні речення (риторичні запитання): *Продовжимо розвиток?* (Лілія Дишкант);

– пресупозиції: *Мер, який працює!* (Сергій Моргунов) – виборець може побудувати припущення, що «інші мери не працюють», тому цей кандидат «є кращим, бо він буде працювати»; *Я завжди відповідаю за те, що роблю і ніколи не перекладаю відповідальність на інших* (Юрій Коробкін);

– антитези: *Буде так, як вирішене ВИ, а не вони!* (Сергій Кудлаєнко) (протиставлення посилене графічним засобом – неномартивним написанням слова *ви* (обидві літери є великими)).

– повтори: *Європейський мер. Не дай їм розтоптати європейське майбутнє Вінниці! Обери своє європейське майбутнє 25 жовтня!* (Сергій Кудлаєнко);

– номінативні речення теми, через які викликаються асоціації у свідомості виборця: *Команда. Ідея. Результат* (Сергій Моргунов, Ігор Івасюк, Михайло Паньків, Андрій Піжєвський – команда «Української стратегії Гройсмана»).

На відміну від президентських виборів 2019 року, у політичних листівках місцевих виборів 2020 року не зафіксовано випадків мовної

гри. Можливою причиною відсутності мовної гри є прагнення сказати все прямо і зрозуміло через те, що виборці недостатньо знають кандидатів, створити їм серйозний образ.

Особливістю передвиборчої кампанії місцевих виборів 2020 року у Вінниці стало використання кандидатами з однієї партії тотожних слоганів і дизайну листівок, що було помічене у представників партії «Українська стратегія Гройсмана» на виборах депутатів до Вінницької міської ради. Якщо ідентичний дизайн є цілком виправданий, оскільки покликаний забезпечити впізнаваність членів однієї партії, то тотожне текстове наповнення, на нашу думку, робить листівки не цікавими, не сприяє індивідуалізації кандидата, адже фактично в листівці змінюється лише прізвище, ім'я і світлина: *Команда. Ідея. Результат* (Сергій Моргунов, Ігор Івасюк, Михайло Паньків, Андрій Піжевський); *Захищати інтереси Вінниці і кожного вінничанина!* (Ігор Івасюк, Михайло Паньків); *Ваша людина в обласній раді* (Ігор Івасюк, Михайло Паньків, Андрій Піжевський).

Висновки. Отже, у розглянутих листівках використано різнорівневі засоби впливу на виборця: алітерації, асонанси, універсальні квантифікатори, абстрактні лексеми на позначення загальнолюдських цінностей, імперативні односкладні речення; односкладні дієслівні речення, що окреслюють мету кандидата; еліпсис, риторичні запитання, антитези, повтори; номінативні речення теми, через які викликаються асоціації у свідомості виборця.

Перспективними в цьому напрямку вважаємо дослідження листівок передвиборчих кампаній наступних років та аналіз мовних засобів впливу, наявних у них.

Література

1. Амиров В. М. Агитационный предвыборный свертхтекст: организация содержания и стратегии реализации : автореф. дис. ... канд. филол. наук. Екатеринбург, 2002. 24 с.
2. Киселев К. В. Политический слоган: проблемы семантической политики и коммуникативная техника. Екатеринбург: УрО РАН, 2002. 389 с.
3. Ковалевська А. В. Структурна класифікація слоганів політичної реклами. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2014. С. 124-126.
4. Кондратенко Н. В. Український політичний дискурс: текстуалізація реальності: монографія. Одеса, 2007. 156 с.

5. Кривоносов А. Д. PR-текст в системе публичных коммуникаций. 2-е изд., доп. Санкт-Петербург: Петербургское Востоковедение, 2002. 288 с.
6. Кутуза Н. В. Сугестивні елементи політичної та рекламної комунікації. *Реклама та PR у масовоінформаційному просторі: монографія*. Одеса, 2009. С. 259–265.
7. Левченко Л. Психологічні особливості діяльності засобів масової інформації. *Людина і політика*. 2001. № 2. С. 103-108.
8. Федотовских Т. Г. Листовка как жанр политического дискурса: когнитивно-прагматический анализ: автореф. дис. ... канд. фил. наук. Екатеринбург, 2005. 23 с.

Ольга Степаненко
(м. Одеса)

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ І РОЗВИТКУ СЮЖЕТУ АНГЛОМОВНОГО ДЕТЕКТИВНОГО РОМАНУ

Це дослідження присвячено розгляду базових засад організації детективного твору та його текстовій реалізації. Літературні та культурно-історичні традиції накладають свій відбиток на поезику та специфіку сюжету детективних творів, що відображають національний менталітет й історичну епоху своїх творців. Проте, існують правила і канони, властиві жанру «детектив» як типу літературних творів, що прийняті ще в 19-му столітті Р. Кноксом [2], а пізніше доповнювалися іншими дослідниками в цій галузі (Г. А. Анджапарідзе, Дж. Г. Кавелті, С. С. Ван Дайн, А. Вулс, Е. В. Жарінов, В. Скороденко, Ц. Тодоров, М. Тугушева, С. Н. Філюшкіна, а також Х. Перхонен).

Попри вагомий внесок науковців у зазначену проблему багато її аспектів залишаються ще не висвітленими. Дотепер спостерігаються певні прогалини у визначенні детективного твору як жанру, що потребують додаткового розгляду в спеціальній літературі. Сказане тут мотивує доречність проведеного дослідження.

Незважаючи на різноманітність типів детективного оповідання, в більшості з них легко вгадується певний алгоритм побудови сюжету як окремого типу масового читання. За визначенням літературознавчого словника, «детектив характеризується особливою напруженістю сюжету, являючи собою *розгорнене питання*, відповідь на яке читач отримує в кінці твору» [3]. Специфіка кримінального жанру «детектив» вимагає спеціальних засобів кодування інформації на рівні висловлювання та речення.